

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2020 m. lapkričio 19 d.

Europos Komisijai reikia vykdyti platesnio masto antimonopolines procedūras ir susijungimų kontrolę, kad būtų tinkamai atsižvelgta į globalesnį pasaulį

Europos Komisija – ES konkurencijos taisyklių laikymosi užtikrinimo institucija – iš esmės tinkamai pasinaudojo savo įgaliojimais, susijusiais su antimonopolinėmis procedūromis ir susijungimų kontrole, ir savo sprendimais sprendė konkurencijos problemas. Tačiau, remiantis šiandien paskelbta nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, ji dar iki galo neišsprendė sudėtingų naujų vykdymo užtikrinimo uždavinių skaitmeninėse rinkose ir problemų, susijusių su vis didėjančiu analizuotinų duomenų kiekiu bei esamais vykdymo užtikrinimo priemonių apribojimais. Auditoriai taip pat nustatė, kad Komisija neturi pakankamų pajėgumų stebėti rinkas, aktyviai nustatyti antimonopolinių taisyklių pažeidimus ir tikrinti informacijos apie susijungimus tikslumą.

ES konkurencijos taisyklėmis siekiama užkirsti kelią įmonėms vykdyti antikonkurencinę veiklą, pavyzdžiui, sudaryti slaptus kartelius, arba piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi. Komisija šias taisykles pažeidusioms įmonėms gali skirti baudas. Per pastaruosius 10 metų, siekiant užtikrinti konkurencijos taisyklių laikymąsi, reikėjo atsižvelgti į didelius rinkos dinamikos pokyčius, kuriuos lėmė susiformavusios skaitmeninės rinkos, didieji duomenys ir kainų nustatymo algoritmai. Auditoriai tikrino, ar Komisija tinkamai užtikrino, kad būtų laikomasi susijungimų kontrolės ir antimonopolinių procedūrų taisyklių. Jie įvertino, kiek veiksmingai Komisija galėjo nustatyti ir tirti pažeidimus ir kiek gerai ji bendradarbiavo su nacionalinėmis konkurencijos institucijomis (NKI).

„Per pastarąjį dešimtmetį Komisija veiksmingai naudojo savo įgaliojimus vykdydama susijungimų kontrolę ir antimonopolines procedūras, – teigė už ataskaitą atsakingas Audito Rūmų narys Alex Brenninkmeijer. – Tačiau dabar jai reikia vykdyti platesnio masto rinkos priežiūrą, kad būtų tinkamai atsižvelgta į globalesnį ir labiau skaitmeninį pasaulį. Ji turi patobulinti savo gebėjimus aktyviai nustatyti pažeidimus ir racionaliau pasirinkti, ką tirti. Drauge su glaudesniu NKI bendradarbiavimu taip bus geriau užtikrintas konkurencijos taisyklių laikymasis ES vidaus rinkoje ir įmonių bei vartotojų apsauga.“

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Auditoriai nustatė, kad Komisijos turimi išteklių, skirti galimoms problemoms rinkose stebėti ir pačiai nustatyti antimonopolinius atvejus, taip pat reaguoti į išorės skundus, buvo gana riboti. Sektorių tyrimams atlikti reikia daug išteklių: pavyzdžiui, 2015 m. Komisijos atliktam e. prekybos tyrimui prirėkė 15 darbuotojų, dirbančių visą darbo dieną dvejus metus. Auditoriai pastebėjo, kad nuo 2015 m. savo iniciatyva pradėtų bylų skaičius sumažėjo. Rečiau buvo naudojama ir baudų švelninimo programa, skirta įmonėms, kurios savanoriškai teikia viešai neatskleistą informaciją apie antikonkurencinius veiksmus mainais į atleidimą nuo baudų arba baudų sumažinimą. Komisija taip pat turi nuspręsti, kuriems tyrimams teikti pirmenybę. Šiuo tikslu ji taikė kriterijus, tačiau jie nebuvo pakankamai apgalvoti, kad būtų atrinkti didžiausią riziką keliantys antimonopoliniai atvejai. Komisijai kyla papildomų sunkumų susijungimų kontrolės srityje: nuolat didėja tikrintų duomenų kiekis ir tirtinų susijungimų skaičius. Komisija jau šiek tiek supaprastino kai kurių mažiau rizikingų susijungimų procedūras, tačiau ji turi tęsti šį supaprastinimo darbą. Auditoriai taip pat nustatė, kad Komisija netikrino kai kurių svarbių sandorių, nes pagal ES teisės aktuose nustatytas apyvartos ribas bendrovės apie šiuos sandorius Komisijai pranešti neprivalėjo.

Visus sprendimus dėl susijungimų Komisija priėmė laikydamasi teisinių terminų, tačiau jos antimonopolinės procedūros tebėra ilgos (iki aštuonerių metų). Todėl jos sprendimų vykdymo užtikrinimas gali būti ne toks veiksmingas. Tai ypač pasakytina apie sparčiai besivystančias skaitmenines rinkas, nes dėl jų Komisija turi atlikti sudėtingus tyrimus. Tačiau jos turimos teisinės priemonės gali nebebūti visiškai tinkamos šių naujų rūšių konkurencijos problemoms spręsti. Auditoriai taip pat pažymėjo, kad Komisija bendrovėms skyrė rekordiškai dideles baudas, tačiau niekada nevertino jų atgrasomojo poveikio.

Komisija iš esmės tinkamai bendradarbiavo su NKI, tačiau ji nepakankamai susipažino su pačių NKI vykdymo užtikrinimo prioritetais. Be to, Komisija ir NKI glaudžiai nekoordinavo savo rinkų stebėjimo ir tik retais atvejais NKI tyrimas būdavo perduotas Komisijai. Išankstinio perspėjimo mechanizmas yra skirtas bylų paskirstymui optimizuoti ir užtikrinti, kad daugeliui NKI nereikėtų tirti panašaus tos pačios bendrovės elgesio atvejų, tačiau NKI juo plačiai nesinaudojo. Komisija neatliko reguliarių savo sprendimų veiksmingumo vertinimų, nors tai būtų padėję jai ateityje priimti sprendimus ir paskirstyti išteklius.

Auditoriai teikia rekomendacijas, kaip pagerinti Komisijos gebėjimus aktyviai nustatyti pažeidimus, veiksmingiau užtikrinti konkurencijos taisyklių laikymąsi, padėti Komisijai geriau koordinuoti veiklą su NKI per Europos konkurencijos tinklą ir teikti geresnes ataskaitas dėl savo veiksmingumo.

Bendra informacija

Komisija gali uždrausti antikonkurencinius bendrovių susitarimus bei piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi (tai yra antimonopolinės procedūros) ir peržiūrėti dideles bendrovių koncentracijas, kad nustatytų jų poveikį konkurencijai ES vidaus rinkoje (tai yra susijungimų kontrolė). Tiek Komisija, tiek NKI antimonopolinėse bylose, kurios daro poveikį prekybai tarp valstybių narių, gali tiesiogiai užtikrinti ES konkurencijos taisyklių laikymąsi.

Komisija kasmet vidutiniškai išnagrinėja per 300 pranešimų apie susijungimus ir apie 200 antimonopolinių bylų. 2010–2019 m. Komisija už pažeidimus skyrė baudų už 28,5 milijardo

eurų. Nuo 2005 m. dėl ribotų išteklių ji savo iniciatyva atliko tik keturis sektorių tyrimus, kurie padėjo nustatyti pažeidimus.

Auditoriai išnagrinėjo rizika pagrįstą 50 antimonopolinių bylų imtį ir siūlomus susijungimus, pradėtus 2010–2017 m., taip pat NKI pateiktų pranešimų apie antimonopolinius tyrimus imtį. Jie lankėsi Bulgarijos, Prancūzijos, Nyderlandų ir Lenkijos NKI.

Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 24/2020 „Komisijos ES susijungimų kontrolė ir antimonopolinės procedūros: reikia vykdyti platesnio masto rinkos priežiūrą“ pateikiama 23 ES kalbomis eca.europa.eu. Audito Rūmai neseniai paskelbė ataskaitas dėl [valstybės pagalbos kontrolės](#) ir [prekybos apsaugos priemonių](#).

Kontaktai spaudai dėl šios specialiosios ataskaitos

Damijan Fišer, e. paštas damijan.fiser@eca.europa.eu, tel. (+352) 4398 45 510, mob. tel. (+352) 621 552 224